

Museumdirecteur: 'Hello Kitty is geen kloon, maar exponent van Japanse cultuur'

Kitty krijgt eerste tentoonstelling

DOOR THEO DE WITH
LEIDEN - Ze is het ultieme symbool van schattigheid. Haar naam: Kitty White. Maar in de hele wereld beter bekend als Hello Kitty. Het poesje woont tot en met 20 november in het SieboldHuis in Leiden.

Het is voor het eerst dat een museum in Nederland een overzichtstentoonstelling aan Hello Kitty wijdt. Directeur Kris Schiermeier is er maar al te trots op. „Het is voor ouders een goede reden om met hun kinderen weer eens een museum te bezoeken.”

Maar waarom moeten we naar het SieboldHuis? Als we in Leiden pakweg de V&D binnenlopen, worden we toch overspoeld met spullen van Hello Kitty? Kris Schiermeier: „Maar wij als museum kunnen Kitty in een historische context plaatsen. Ze is niet zomaar ontstaan, maar een duidelijke exponent van de Japanse cultuur.”

Kitty is in 1974 bedacht door de ontwerper Yuko Shimizu als reclamefiguurtje voor zijdeproducent Sanrio. Ze weet bij Japanners een gevoelige snaar te raken, zodat ze al snel een eigen leven gaat leiden. Met een plastic portemonneetje krijgt ze haar eerste eigen product. Vijf jaar later is zij overal ter wereld te koop. Inmiddels is Hello Kitty goed voor een miljoenenomzet.

Hello Kitty komt niet zomaar uit de lucht vallen. Ze past in de Aziatische schattigheidscultuur die kawaii heet. Veel Japanse winkels hebben van oudsher een beeld van een kat voor de deur staan, die klanten wenkt. Zo'n symbool zou de winkelier voorspoed moeten brengen.

„Daar is Hello Kitty op geïnspireerd”, weet Schiermeier. „Kitty komt natuurlijk van katten en Hello staat voor het wenken.”

In het Verre Oosten zijn ze dol op schattige symbolen. De kawaii-cultuur bloeit vanaf de jaren zestig op. Meisjes gaan elkaar briefjes schrijven in een lief handschrift versierd met hartjes, sterretjes en kleine mangafiguren. Hello Kitty valt daarmee in een vruchtbare voedingsbodem.

Opvallend is dat Kitty geen mond heeft. Kris Schiermeier weet waarom. „Elk kind kan daardoor zijn eigen emoties erop projecteren. Kitty kan met je meelachen en -huilen.”

Een al jaren lopende discussie is de vraag of Hello Kitty niet heel erg veel lijkt op de twintig jaar eerder ontworpen Nijntje.

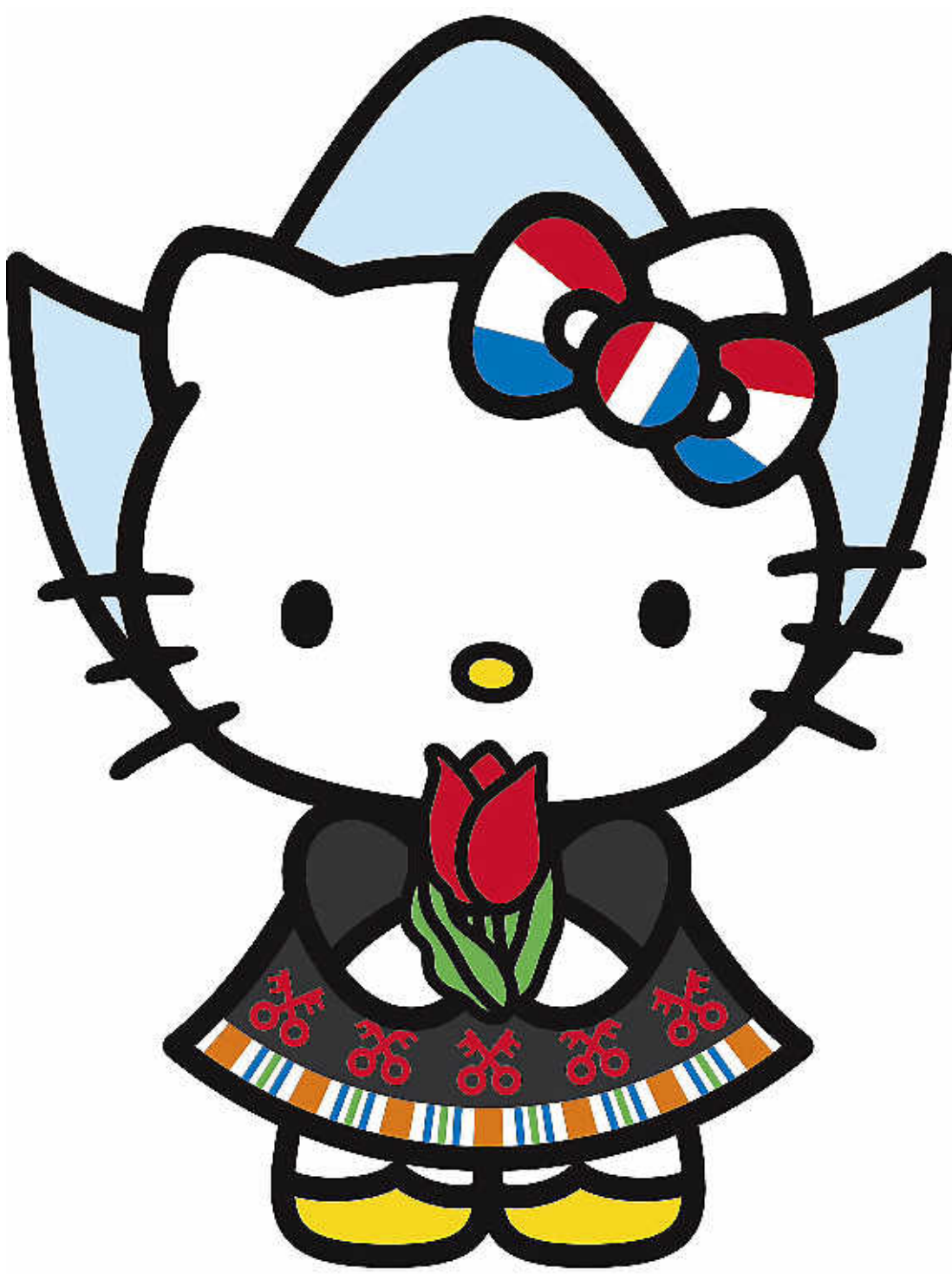

Hello Kitty, uitgevoerd met 19.636 Swarovski steentjes. FOTO AFP

Maker Dick Bruna heeft in een interview wel eens zijn afschuw uitgesproken over de gelijkenis. Anderen vinden Kitty juist passen bij de traditionele Japanse tekenstijl. „Het zal altijd wel een twistpunt blijven”, zegt de museumdirecteur. „Er is net weer een rechtszaak geweest. Bruna beschuldigt het Japanse bedrijf Sanrio ervan met Kathy, een vriendinnetje van Kitty, opnieuw een kopie van Nijntje te hebben gemaakt. Uiteindelijk is de zaak geschikt. Kathy mag in de Benelux niet meer verkocht worden en Sanrio betaalt een geldbedrag, dat naar de slachtoffers van de aardbeving in Japan gaat.”

Speciaal voor de tentoonstelling 'Hello Kitty - Hello Holland' is Kitty in een nieuw jasje gestoken. Met klompen aan haar voeten, een rood-wit-blauwe strik aan haar oor en Leidse sleutels op haar jurk. In deze uitdossing is Kitty als knuffel en op een mok te koop bij het SieboldHuis in limited edition. „We hebben er duizend laten maken”, vertelt Schiermeier. „De eerste verzamelaars hebben al gebeld. We hopen dat het echte collector's items worden.”

Pronkstuk van de expositie in het museum aan het Rapenburg is een jurk van Lady Gaga. De jurk is ontworpen door de Koreaanse couturier Han Ahn Soon, die Hello Kitty vaak als inspiratiebron gebruikt. Voor popidool Lady Gaga ontwierp hij een waanzinnige outfit, bezet met Hello Kitty-knuffels. De bij het SieboldHuis tentoongestelde jurk is minder spectaculair, maar komt wel uit de privécollectie van Lady Gaga.

Deze Hello Kitty is speciaal voor de tentoonstelling in het SieboldHuis ontworpen. FOTO SANRIO CO.

In het museum is ook een tijdslijn te zien van Hello Kitty. Haar outfits bewegen met de tijd mee. Het poesje wordt door de jaren heen steeds meer roze. In de jaren negentig wordt de strik op haar hoofd eens een bloem.

Op 1 november wordt Kitty White 37 jaar. Haar verjaardag wordt op zondag 23 oktober

gevierd in het SieboldHuis. Die dag wordt ook de grootste Hello Kitty-verzamelaar van Nederland uitgeroepen. Kris Schiermeier heeft er al een paar ontmoet. „De meeste objecten op de expositie komen exclusief uit Japan, maar we hebben ook spullen geleend van vier Nederlandse verzamelaars. Nee hoor, dat zijn niet per definitie kleine

meisjes. Het zijn vaak volwassen vrouwen, maar een van de vier is een man. Als ik hier rondloop, krijg ik zelf ook weer nostalgische jeugdherinneringen.”

Tentoonstelling 'Hello Kitty - Hello Holland', 10 september t/m 20 november, SieboldHuis, Rapenburg 19, Leiden, meer informatie: www.sieboldhuis.org

GAAN!

Quilts in kerk, theater bij molen

■ Het gilde van quilters is neergestreken in de Leidse Pieterskerk. Tot en met woensdag 14 september zijn hier bijna 250 quilts (foto) te zien. Het quiltersgilde is met bijna 14.000 leden een van de grootste verenigingen op handwerkgebied in Nederland. Vorig jaar kwamen op de tentoonstelling in Deventer ruim 8000 bezoekers af. Behalve het bekijken van kunst van lapjes stof kan men in de Pieterskerk terecht voor de aanschaf van materialen.

■ De Vrouwgestemolen tussen Woubrugge en Alphen aan den Rijn biedt morgen onderdak aan theatergroepen. Er wordt tussen 12.30 en 15.00 uur opgetreden door de circusgroep Art de la Rue, het operagezelschap Evalia en de eindexamenklas drama van het Alphense Ashram College. De eerste twee groepen deden in juni mee aan het festival Tik van de Molen bij een aantal molens in de gemeente Kaag en Braassem.

■ Het vocaal ensemble Che Passione uit Leiderdorp geeft vanavond zijn allereerste concert. Het koor van 24 leden is pas in juli opgericht en zingt vooral opera, operette en musical. Het concert is vanavond om 20.00 uur in de Dorpskerk aan de Hoofdstraat in Leiderdorp.

MUZIEK / RECENSIE

Spel met klankkleuren

Batik is een nieuw kwartet rond drummer Joost Lijbaart en pianist Wolfert Brederode, die als duo al opvallen door hun inventieve gebruik van verschillen in klankkleur. Met de toevoeging gitarist Ed Verhooff en basgitarist Mark Haanstra wordt die bijzondere competentie verder uitgebouwd.

De band weet de kleine groep luisteraars in de tuinzal moeiteloos te boeien met muziek die weinig concrete stilistische aanknopingspunten biedt. De gebruikte technieken zijn onmiskenbaar aan de jazz ontleend, maar voor de opbouw en uitwerking van de stukken geldt dat slechts ten dele.

Enerzijds doet de muziek van Batik denken aan Wolfert Brederode Quartet met zijn nadruk op ontspannen, kleurrijk en verfrijd samenspel. De nieuwe band heeft echter ook zijn wortels in de pop en rock, waarbij virtuositeit vooral tot uitdrukking komt in origineel klankgebruik. Haanstra en Verhooff zijn musici die in hun spelwijze laten horen ook een open oor te hebben voor rock en fusion.

Het repertoire bestaat uit thema's die gekozen lijken vanwege de duidelijke melodielijn en speelse ritmiek. Swing en een eenduidige climax zijn van minder belang. Deze elementen zijn een dankbare lei-

Concert: Batik. Gehoord: 8/9, De Burcht, Leiden.

draad voor het samenspel, waarin de scheidslijn tussen solist en begeleider vervaagt.

Alle bandleden hebben composities bijgedragen, die met elkaar gemeen hebben dat het verloop onvoorspelbaar is. De eerste set begint met een bedrieglijk lieflijk thema van Brederode, waarin meteen het losse spel van Haanstra en het brede timbre van Lijbaart de aandacht trekken. Verhooff's 'A Waltz' is ook een vehikel voor verfrijd spel van de gitarist die er een sport van lijkt te maken zijn vingers zo weinig mogelijk van de hals te tillen.

Hetzelfde geldt voor het intrigerende 'Pat's Theme', vernoemd naar Pat Metheny, waarin nog dieper in het klankarsenaal wordt gedoken. Brederode weet rust en contrasten te creëren door elementen van een thema ritmisch te herhalen of de klankbelevens te vergroten door in het binnenwerk van de vleugel te duiken. De grillige opbouw van de stukken die vaak in verschillende delen uiteenvallen geven de muziek vaak een filmisch karakter. Batik blijft tot het einde onvoorspelbaar in het spel met de klankkleuren.
KEN VOS

Hello Kitty-hoekje in V&D in Leiden.

FOTO LEIDSCH DAGBLAD

Verborgen gevoelens

De genomineerde foto 'Huishouding 2'.

FOTO ANNEMARIE SPILKER

niet meer op zoek hoefde naar modellen, maar dat ik mijn eigen model kan zijn. Ik kies vaak vooraf kleding uit die bij een thema past en stop die dan in mijn fototas. Als ik de juiste locatie tegenkom, kleed ik me om en maak de foto. Altijd analoog. De genomineerde foto is bijvoorbeeld gemaakt met een Hasselblad.”

„Helaas valt er met kunstfotografie niet voldoende te verdienen. Sinds mijn afstuderen in 2003 ben ik naast mijn

werk als fotografe altijd werkzaam geweest in een andere vaste baan. Nu heb ik bijvoorbeeld een vierdaagse baan als boekhouder, waarin ik het erg naar mijn zin heb. Zo'n regelmatig inkomen zorgt ervoor dat ik voldoende rust heb om met fotografie bezig te kunnen zijn en dat is heel prettig.”

Annemarie Spilker omschrijft haar stijl als realistisch, indringend en sfeervol. Spilker heeft de wedstrijd uiteindelijk niet gewonnen, maar gaat

door. „Ik zal voortborduren op de foto's die hier hangen. Ze verbeelden mijn verborgen gevoelens. Iedereen kent me in het dagelijkse leven als een vrolijke meid, maar ik heb natuurlijk ook mijn angsten en nukkens. Die verwerk ik graag in mijn fotografie.”

SABINE VAN DEN BERG

De expo in het Glazen Huis (Amstelpark, Europaboulevard 22, Amsterdam) is nog t/m 18/9. www.annemariespilker.nl

Isis terug in stad waar het begon

DOOR ROBERT TORET
LEIDEN - DJ Isis is vanavond de hoofact tijdens de vierde editie van de Karma Party in 4Reasons, een dancefeest in de sfeer van de begintijd van de clubhouse, eind jaren tachtig, begin jaren negentig. Daarmee keert ze terug naar de stad waar het bijna twintig jaar geleden allemaal begon. „Leiden heeft een bijzondere rol gespeeld in mijn ontwikkeling.”

De inmiddels 36-jarige Isis van der Wel herinnert zich haar 'ontgroening' nog als de dag van gisteren. Het was op haar zeventiende verjaardag, tijdens Koninginnenavond, dat ze voor het eerst haar plaatjes mocht draaien in het roeruchte Hotel de Ville aan de Leidse Bredestraat. „Erg spannend uiteraard. Ik weet nog dat ik trillend van de zenuwen de booth in stapte. Als ik toen eens wist wat voor een leven ik tegemoet ging.”

Isis werd geboren in de Bijlmer en verhuisde op jonge leeftijd naar Overijssel, waar ze tot haar veertiende gewoond heeft. In 1989 maakte het gezin de overstap naar Warmond, de gemeente waar haar moeder elf jaar lang burgemeester zou zijn. „Daar heb ik mijn puberteit doorgebracht, tot ik rond mijn achttiende weer in Amsterdam ben gaan wonen. Ik heb op het Rijnlands Lyceum gezeten en op het Boerhaave College.”

Hoewel haar succesvolle carrière haar over heel de wereld brengt, in de grootste clubs en op de grootste festivals, en de hoofdstad tijdens haar verblijf in Nederland nog altijd als thuishaven dient, blijft Leiden een rol in haar leven spelen. „Mijn schoonmoeder en zwager wonen er, dus ben ik er nog geregeld. Mijn laatste optredens in Leiden zijn in het LVC geweest. Leiden heeft wel een bijzondere rol gespeeld in mijn ontwikkeling en het is voor mij dan ook een heel belangrijke plek. Ook nu in Amsterdam

woon, blij ik grappig genoeg aansluiting te vinden bij jonge dj's en producers die uit deze regio komen: Olivier Weiter, Charles Davos, Ricketik, Geert Rus. Vanwege buitenlandse verplichtingen ben ik al een tijdje niet meer bij Leiden. Ontzet geweest, maar het lijkt me ontzettend leuk om weer eens op 3 oktober te draaien.”

Voor het zover is, staat ze vanavond dus eerst op de Karma Party in 4Reasons. „Als ik de berichtgeving mag geloven, is het een jaarlijks terugkerend hoogtepunt in de retrospectieve van Leiden. Nostalgie en feest samengevoegd tot een ouderwets gezellig feestje.”

Hoewel ze al twintig jaar aan

de top staat, is Isis nog altijd vol ambitie. „De afgelopen tien jaar heb ik al mijn tijd, geld en energie in mijn bedrijfje Magma gestoken. Hiermee organiseer ik feestjes en festivals in Amsterdam en omstreken, zoals All is One, Amsterdams Glorie, Ruigoord Weekend en het Magneetfestival. Die laatste is momenteel al een maand bezig en morgen is de slotavond. Verder ben ik net moeder geworden en ben ik tot februari de nachtburgemeester van Amsterdam. Als ik straks weer iets meer tijd voor mezelf heb, hoop ik weer lekker de studio in te kunnen om mooie muziek te gaan maken. Maar draaien blijft de hoofdmoot.”

DJ Isis: „Draaien blijft de hoofdmoot.”

FOTO ANP/KOEN VAN WEELE

In de Leidse regio is de belangstelling voor kunstbeoefening groot. Heilig Vuur volgt regiogenoten die zingen, dansen, fotograferen of op andere wijze actief zijn. Vandaag: fotografe Annemarie Spilker (31) uit Warmond.

Op een bankje in het Amstelpark zit Annemarie Spilker in de schaduw te wachten op de bekendmaking van de winnaar van de Gouden Gerbera. Deze kunstprijs wordt uitgereikt in expositieruimte het Glazen Huis. Hoe komt een Warmondse fotografe in Amsterdam terecht? Annemarie Spilker: „Deze prijs is ingesteld door de website Kunstzinnig.nl. Via deze site zijn mijn foto's al een tijdje te koop. Verder is de site een platform voor tekenaars, schilders en beeldhouwers. Ze kunnen er hun werk verkopen maar ook materialen inkoop.”

„Mijn foto 'Huishouding 2' heb ik ingestuurd. Alle kunstwerken die genomineerd zijn, hangen hier vandaag op de expositie. Van mij hangen bovendien nog vijf extra foto's. Twee daarvan komen uit de serie 'Huishouding' die ik maakte in 2002. Ik was toen net van plan op kamers te gaan wonen en zag er behoorlijk tegenop om een eigen huishouding te moeten gaan voeren.” Op de genomineerde foto zie je de fotografe - het is een zelfportret in kleur - bedachtzaam kijkend, terwijl ze een emailen pannendeksel in haar hand houdt.

De overige drie foto's zijn afkomstig uit een grote serie

met foto's van een jonge vrouw die in landelijke settings zoekend om zich heen kijkt. Deze zijn gemaakt met verschillende camera's: eentje uit 1920, één uit 1940 en uit 1960. Spilker legt uit: „De reeks heet 'Zoecken om de leegte te vullen...'. Ik wil tonen dat die zoektocht van alle tijden is. Toen ik ze nam, was ik zelf ook nog zoekende. Deze serie is deels in zwart-wit en deels in kleur. Ik druk niet zelf af, want daarvoor is het formaat te groot: 80 bij 80 centimeter.”

„Ik kom oorspronkelijk uit Hillegom en na de middelbare school, het Stedelijk Gymnasium in Haarlem, schreef ik me in bij de vierjarige deeltijdopleiding fotografie in Amsterdam. Het is een particuliere studie, dus ik heb er naast hard moeten werken om mijn materialen te kunnen bekostigen.” Daar werd ook de kiem gelegd voor haar huidige thematiek: zelfportretten en landschapen.

„Ik schiet voornamelijk zelfportretten. Op de academie kregen we de opdracht om een Cindy-Sherman-achtige foto te maken. Zij maakt ook zelfportretten, al zijn die wel wat extremer dan die van mij. Toen ik de opdracht uitvoerde, voelde dat zo bevrijdend; dat ik